

Wijsheid 2,12.17-20; Jacobus 3,16 - 4,3; Marcus 9,30-37 (tevens Musica Sacra, thema 'Uit vrije wil')

Uit vrije wil

“Waarover spraken jullie onderweg?”, vraagt Jezus aan zijn apostelen. Ze hadden onderweg een woordenwisseling gehad, over de vraag wie van hen de grootste was, wie van hen de belangrijkste was.

Dachten ze misschien aan het komende Koninkrijk, en waren ze alvast de baantjes aan het verdelen? We weten immers dat door heel het leven van Jezus het misverstand heerst over Jezus als koning. Het was maar één van de vele misverstanden die Jezus tijdens zijn openbaar leven heeft moeten rechtzetten. Hij kwam immers, als zoon van Jozef, uit het familieverband van koning David. En zo werd Hij door de engel Gabriël aan Maria ook aangekondigd. Hij kwam uit een van de meest aanzienlijke families, uit het koningshuis van David, met bijvoorbeeld Zacharias, zijn oom, die hogepriester was. Jezus was dus een mogelijke troonpretendent. Dat wordt straks ook het motief van de hogepriesters om hem door Pilatus te laten veroordelen. En zo staat het ook op het bordje dat aan het kruis hing: “koning der Joden”. Maar Jezus deed niet aan politiek: “mijn koninkrijk is niet van deze wereld”, hij is er heel duidelijk over, “geen politiek”.

En daarom zet Hij een klein kind in hun midden. Neem daar een voorbeeld aan, zo moet je zijn. Dan ben je de grootste.

De apostelen hebben dus niet geluisterd naar wat Jezus zelf tevoren zei, over zijn lijden en dood. “De Mensenzoon wordt overgeleverd aan de mensen en ze zullen Hem doden”. De apostelen begrepen het niet, maar ze stelden ook geen vragen.

Het is hetzelfde verhaal dat wij vorige week ook al lazen in de Evangelielezing: “de Mensenzoon zal veel moeten lijden, en ter dood worden gebracht”. Ook toen hebben de apostelen het niet begrepen. “Dat zal niet gebeuren”, zei Petrus, waarop Jezus hem keihard antwoordde: “Ga weg, Satan”. Petrus begrijpt niet waarom de Messias zou moeten lijden.

Nee, ook vandaag begrijpen de apostelen er niets van, maar ze zijn bezig met carrièreplanning.

Wanneer Jezus dit alles vandaag zegt, wandelt Hij met zijn leerlingen door het gebied van Galilea. Hij trekt op naar Jeruzalem en Hij weet wat Hem in Jeruzalem te wachten staat, Hij weet pertinent dat Hij gearresteerd zal worden, en geëxecuteerd. Jezus had gemakkelijk aan zijn lijden en dood, aan zijn executie kunnen ontsnappen. Door bijvoorbeeld onder te duiken, of weg te vluchten de woestijn in, of in de bergen van Judea bij de Essenen.

Als Hij dat had gewild. Maar dat wil Hij niet, Hij neemt het risico, en aanvaardt dus zijn lijden. En dat doet Hij uit vrije wil, want Hij had ook een andere keuze kunnen maken, en weggaan.

“Uit vrije wil”, dat is het thema van het festival Musica Sacra dit weekend. Uit vrije wil aanvaardt Jezus het lijden en het risico van de dood, zelfs een gewelddadige dood.

Die wil spreekt Hij uit in de Hof van Olijven, tijdens zijn doodstrijd, toen Hij tot zijn Vader bad: “laat dit aan mij voorbij gaan”, “maar uw wil geschiede”. Deze angst voor lijden en dood spreekt Jezus uit als mens, want mens is Hij, maar Hij is ook één van wezen met de Vader, één in de ene Godheid. Hij is goddelijk wezen met één wil, één vrije wil. De wil van de Vader is de wil van de Zoon. En als mens heeft Jezus het menszijn ten volle aanvaard, en daarmee ook alles wat een mens een andere mens kan aandoen, tot moord en doodslag, het gewelddadig beëindigen van een mensenleven. Want zo kunnen wij zijn, wij, mensen.

Doordat Jezus als mens uiteindelijk een tragische dood aanvaardt, is het in feite God zelf die deze tragische dood aanvaardt. Want met Jezus, mens en God, Jezus die lijden en dood volledig aanvaardt, is het in feite God zelf, maar God in Jezus mens geworden, die de volheid van het menselijk bestaan aanvaardt. En omdat Jezus in zijn menswording volledig mens is, zal hij ook aanvaarden wat mensen elkaar kunnen aandoen. En dat doet Hij uit vrije wil, want Hij had er ook aan kunnen ontsnappen.

En “daarom”, zal Paulus straks zeggen, “heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam verleend die boven alle namen is” (Filippenzen 2,9). Wij zingen het op Goede Vrijdag, en dat is heel bewust.

God in Jezus mens geworden. Tot het einde toe. Ja zelfs tot het bittere einde toe. Dat is het geheim van de Menswording. Geheel uit vrije wil heeft God, in de persoon van Jezus, het menszijn in zich opgenomen, om ons, mensen, daarmee op te nemen in zijn goddelijk wezen.

Wij gaan het zodadelijk opnieuw present stellen in de Eucharistie, waarin Jezus zichzelf, God en mens, in zijn volledige Godheid, in zijn volledig mens-zijn, aan ons schenkt. Uit vrije wil.

Diaken Régis